

Allergie voor nikkel(sulfaat)

Maatschap Huidziekten IJsselland Ziekenhuis

Allergie voor nikkel

Uw dermatoloog heeft aangetoond dat u allergisch bent voor nikkel(sulfaat). Wanneer u hiermee in aanraking komt, kan dat aanleiding geven tot het ontstaan of verergeren van eczeem. Het is dus van groot belang dat u probeert om contact met nikkel zoveel mogelijk te vermijden. Deze folder geeft u informatie hierover.

Voor meer informatie over allergisch contacteczeem in het algemeen verwijzen we u naar de informatiefolder “Allergisch contacteczeem” van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. Deze kunt u verkrijgen bij uw dermatoloog of bij de afdeling Patiëntenvoorlichting.

Wat is nikkel?

Nikkel is een niet-edelmetaal dat in kleine hoeveelheden overal in de aardbodem voorkomt.

Op sommige plaatsen is de concentratie zo hoog, dat het loont om dit metaal door middel van mijnbouw te winnen. Nikkel wordt in grote hoeveelheden gebruikt door de metaalindustrie, o.a. voor het harden van staal en andere metalen of in bescherm- en glanslagen op metalen voorwerpen.

In welke producten komt nikkel voor?

Nikkel kan in minimale hoeveelheden overal worden aangetroffen: zelfs in onze dagelijkse voeding en in ons bloed zitten zeer lage concentraties nikkel.

Deze ‘natuurlijk’ voorkomende kleine hoeveelheden spelen zeer zelden een rol voor de gezondheid.

Voor allergische patiënten zijn alleen die producten van belang waarin nikkel in grotere hoeveelheden is verwerkt, zoals:

metalen sieraden (kettingen, oorbellen), sommige munten, vloeistoffen gebruikt voor het galvaniseren, sommige metalen gereedschappen, scharen, enzovoort.

Ook metalen knopen en haakjes aan kleding (spijkerbroek!) en ondergoed (BH's) bevatten vaak veel nikkel.

Uit hoogwaardige gouden of zilveren sieraden en tandvullingen komt meestal geen nikkel vrij.

In welke beroepen speelt allergie voor nikkel een rol?

Nikkelallergie is uiteraard een probleem bij personen die werken in galvaniseerbedrijven waar met nikkeloplossingen wordt gewerkt.

Verder kan nikkelallergie een probleem zijn bij beroepen waarin veel contact is met metalen voorwerpen. Een voorbeeld is iemand die achter een kassa werkt.

Nikkel kan ook een rol spelen bij gewone huishoudelijke bezigheden, en is dus niet uitsluitend een typisch 'beroepsallergeen'.

Let wel, in al deze gevallen gaat het erom hoeveel nikkel er uit de metalen 'weglekt'. Een grote hoeveelheid nikkel die stevig in het metaal vast blijft zitten, veroorzaakt geen allergische problemen!

Daarnaast is de duur van het contact van belang voor het ontstaan van een allergische reactie.

Zo is er bijvoorbeeld meestal geen risico bij keukenpersoneel dat met bestek, spoelbakken e.d. in aanraking komt.

Losse munten in de broekzak kunnen echter weer wel een probleem geven.

Hoe ziet allergisch contacteczeem door nikkel er uit?

Allergisch contacteczeem door nikkel geeft een rode jeukende uitslag op plaatsen waar contact is of was met voorwerpen die nikkel bevatten.

Soms zijn er ook blaasjes te zien of wordt de aandoening nattend. Vaak gaat de aangedane huid na enige tijd schilferen.

Kenmerkend is een rode uitslag onder een (goedkoop) metalen kettinkje of een nattende uitslag die ontstaat rond de gaatjes voor de oorbellen.

Eczeem van de handen kan door contact met nikkel ontstaan, maar meestal spelen bij handeczeem verschillende andere factoren mede een rol (zie de volgende paragrafen).

Ook kan het contacteczeem op andere plaatsen voorkomen; soms ontstaat een uitslag aan de oogleden door wrijven in de ogen.

Wordt het eczeem geheel veroorzaakt door contact met nikkel?

Het is inderdaad mogelijk dat uw eczeem geheel veroorzaakt wordt door contact met nikkel.

Toch komt het regelmatig voor dat eczeem blijft bestaan of alleen maar iets beter wordt wanneer u contact met nikkelbevattende voorwerpen vermijdt.

Dat komt omdat eczeem vaak meerdere oorzaken heeft. Naast allergie kan irritatie meespelen, bijvoorbeeld door contact met zeep, afwasmiddelen en dergelijke, of door de kou.

Daarnaast kan eczeem ontstaan als uiting van een erfelijk bepaalde aanleg tot eczeem, astma of hooikoorts.

Het is altijd zinvol om nikkel zo goed mogelijk te vermijden, maar dat zal dus helaas niet altijd tot volledige genezing van uw huidaandoening leiden

Voorkomen van allergische reacties

Het vermijden van alle contact met nikkel zou het simpele advies moeten zijn, maar in de praktijk blijkt dit niet altijd even gemakkelijk. Nikkel komt immers overal in onze omgeving voor.

Zoals al eerder is opgemerkt:

- Het gaat erom hoeveel nikkel er vrijkomt uit de metalen voorwerpen, waar u mee in aanraking komt.

- Ook is het van belang hoe het huidcontact is met de nikkelbevattende voorwerpen! Is het kortdurend op een droge intacte huid, of juist langdurig op een huid die nat is door zeepwater of zweet?

Het kortdurend vasthouden van munten terwijl de huid van de handen niet beschadigd of ontstoken is, zal zelden problemen geven. Ook zijn metalen deurkrukken e.d. zelden van belang voor uw eczeem.

Anderzijds kan zweet een metalen knoopje enigszins aantasten (corrosie), waardoor er voldoende nikkel uit het metaal vrijkomt om op de contactplaats een allergisch contacteczeem te veroorzaken.

Vooraf bij transpiratie geeft kleding onvoldoende bescherming tegen nikkel. Zo beschermt het textiel van de broekzak onvoldoende tegen nikkelen sleutels in de broekzak.

Zijn er andere stoffen die ik moet vermijden?

In principe kunt u alle producten waar geen nikkel in zit verdragen. In de praktijk blijkt echter dat nikkelallergie vaak samengaat met een allergie voor andere metalen zoals kobalt. Dit kan dus bij u ook het geval zijn.

Wanneer u inderdaad ook allergisch bent voor andere metalen zult u van uw dermatoloog hierover aparte informatie ontvangen.

Hoe weet ik welke producten veilig zijn?

In de praktijk gaat het er vooral om alert te zijn op de metalen voorwerpen waar u mee omgaat. De kwaliteit (hardheid) van deze voorwerpen is daarbij van belang. Harde roestvrijstalen voorwerpen (bijvoorbeeld bestek) zijn meestal veilig, terwijl zachtmetalen glimmende voorwerpen verdacht kunnen zijn. Voordat u sieraden aanschaft, informeer altijd naar de samenstelling en kwaliteit van het product: hoogwaardig goud of zilver is in principe veilig.

Gebruiksvoorwerpen waaruit vaak nikkel vrijkomt, zijn:

BH-haakjes en -beugels	ritssluiting en ritsen van laarzen
korsethaakjes	gereedschap
drukknopen	spijkerbroekknopen
jarretelles	scharen
steunzolen	vingerhoed
metalen brilmontuur	brei- en haakpennen
horloge (gesp en knopjes)	metalen delen van pennen
schoen- en riemgespen	stofzuiger
krulspelden	blaasinstrumenten

Overige nuttige informatie

Veel mensen die eczeem aan de handen hebben, zijn allergisch voor nikkel. Vaak speelt deze allergie voor nikkel slechts een ondergeschikte rol. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat de nikkelallergie pas is ontstaan nadat het handeczeem was begonnen. Ook

zijn er personen met een nikkelallergie zonder dat ze daar last van hebben.

Tegenwoordig komt nikkelallergie vooral voor bij vrouwen; waarschijnlijk wordt dit veroorzaakt door het maken van de gaatjes voor de oorbellen en het dragen van goedkope oorsieraden.

Een metalen heupprothese, die is ingebracht om het heupgewricht te vervangen, kan ook nikkel bevatten, maar geeft nooit problemen bij personen die allergisch zijn voor nikkel.

Amalgaam vullingen (die geen nikkel bevatten) kan de tandarts bij u zonder bezwaar aanbrengen.

Heeft u nog vragen?

Dan kunt u contact opnemen met de polikliniek

Huidziekten: telefoonnummer **010 - 258 5925**.

Deze folder ondersteunt de mondelinge informatie die u van arts of verpleegkundige heeft ontvangen. Heeft u nog vragen over het onderzoek of uw behandeling, eventuele gevolgen en risico's, of over andere behandelmogelijkheden, stel ze dan gerust.